

Reactie op toelichting tegen het verbod op stroombanden

U vraagt een gedegen, goed onderbouwde motivatie om aan te geven waarom stroomopstoot apparatuur voor honden niet verboden mag worden. Ik neem graag de moeite om dat uit te leggen. Omdat ik (gediplomeerd) gedragsdeskundige ben zal ik alleen het gebruik van stroombanden met betrekking tot het heropvoeden van honden bespreken. Ik kan me goed voorstellen dat u mogelijk een en ander nader toegelicht zou willen hebben. Uiteraard kunt u mij hierover altijd contacteren.

Met vriendelijke groet,

Toelichting arcering en kleurgebruik.

De zwarte en de geel gemarkeerde tekst is uw toelichting, precies in uw volgorde, en geheel compleet.

Mijn reactie en toelichting zijn in het blauw weergegeven, en deze hebben betrekking op de geel gemarkeerde tekst.

Stroomstootapparatuur wordt structureel ingezet bij het trainen van honden voor bepaalde sporten zoals de jacht en pakwerk, voor het trainen van politiehonden en

voor het afleren van door eigenaren ongewenste gedragingen van hun hond, zoals opspringen en niet willen luisteren. Ook wordt stroomstootapparatuur toegepast als antiblafband.

Deze informatie is onjuist!

- 1. Dit zijn noch in de opvoeding, noch in de heropvoeding beslist niet de gedragingen waar een stroomband voor wordt ingezet. Dit argument wordt alleen gebruikt om mensen en scholen/deskundigen die corrigeren weer eens als rare domme mensen neer te zetten. Deze genoemde gedragingen zijn namelijk ook zonder deze band uitstekend op te lossen.**

Als u deze informatie heeft gekregen van genoemde instanties bent u verkeerd geïnformeerd!

De 'stroomband' wordt nooit in de opvoeding, doch enkel in de heropvoeding ingezet. En zeker niet standaard bij elke hond die heropvoed moet worden! Deze wordt alleen ingezet bij gedrag met als doel agressie naar mensen of andere honden te corrigeren zodat de hond ervoor kiest niet gedrag niet meer te vertonen Pas dan is er sprake van een veilig

en goed leven voor mens, dier (zowel voor de hond zelf als andere dieren) en maatschappij.

Het gebruik van stroomstootapparatuur gaat echter gepaard met een hoog en niet te minimaliseren risico op het veroorzaken van pijn of letsel dan wel op het benadelen van de gezondheid of het welzijn van het dier, zowel op de korte als op de lange termijn. Ook apparatuur die elektromagnetische signalen of straling kan produceren kan pijn of letsel bij honden veroorzaken.

Het geeft geen schade aan de hond, dus al helemaal geen blijvende schade. Een hond kan daarna heel fijn en gelukkig blijven leven. En wat ook heel fijn is: De hond zelf zal ook geen schade meer aan zijn baas en aan zijn omgeving toebrengen.

En met alle vermenselijking die we eromheen produceren.....

Minister Schouten, u heeft in de kamer gezegd: 'Wellicht moet men dan zelf eens zo'n band omdoen om het te kunnen en willen begrijpen'

Daar kan ik als volgt op reageren:

Ja, dat doen we vrijwel altijd bij de baas, ze moeten weten wat er nou eigenlijk precies gebeurt met hun hond, anders bestaat de kans dat het gaat het spoken in hun hoofd, net als nu bij een grote groep gebeurt. En altijd zijn ze er verbaasd over dat het best vrij mild is.

Dus, Mevrouw Schouten, doet u het zelf ook eens is mijn advies, het zal u ook verbazen! En, ter vergelijking, wij geven elkaar ook correcties, en al doen we het op een andere manier, is het daarom nog niet minder hard.

Stelt u zichzelf eens de vraag, en dat zou de minister zich ook moeten afvragen:

Wat zou ik zelf liever willen?

Wil ik worden gecorrigeerd? Zodat ik de regels leer kennen en kan kiezen om daarmee te leven?

(dat doen wij mensen dagelijks bij elkaar, en daarbij moeten we zeker de overheid niet overslaan, en de 'sancties' die er mogelijk geheven zullen worden als deze regels erdoor komen)

Of: Zou ik in plaats van gecorrigeerd worden, liever gedood worden.....?

Want dat zal nu het resultaat worden bij vele honden.

Om deze reden is in 2018 besloten om het gebruik van apparatuur bij dieren die stroomstoten, elektromagnetische signalen en straling kan afgeven aan te wijzen als verboden gedraging (hierna: Besluit van 26 april 2018).¹ Het Besluit van 26 april 2018 waarin de verboden gedraging was opgenomen

bevatte een uitzondering voor het gebruik van de apparatuur gericht op het teweegbrengen van een gerechtvaardigde verandering in gedrag van het dier ter voorkoming van gevaar voor mens of dier of ter voorkoming van aantasting van het welzijn van het dier, onder de

voorwaarde dat de gebruiker van de apparatuur daartoe over voldoende deskundigheid beschikt.

De inschatting was dat het stellen van bepaalde voorwaarden voldoende waarborgen zou kunnen creëren om misbruik en aantasting van het dierenwelzijn te voorkomen. Het streven was om deze voorwaarden uit te werken en het verbod per 1 januari 2019 in werking te laten treden. Het verbod is uiteindelijk niet in werking getreden. Tijdens de uitwerking van de uitzondering op het verbod is de uitzondering heroverwogen. Vervolgens is besloten het verbod aan te passen en geen algemene uitzondering op te nemen voor het verbod op het gebruik van stroomstootapparatuur. Hieronder wordt deze beleidswijziging toegelicht.

Voor de vaststelling van het Besluit van 26 april 2018 was al bekend dat het gebruik van stroom als trainingsmethode bij honden een ernstige welzijnsaantasting met zich kon brengen. Dit bleek uit een wetenschappelijk overzichtsartikel.²

Er zijn andere, echte wetenschappelijke onderzoeken, en vele praktijk voorbeelden die exact het tegenovergesteld aantonen. Deze heeft u wellicht (nog) niet aangereikt gekregen?

De gedachte was dat deze welzijnsaantasting kon worden weggenomen met voldoende deskundigheid van de trainer. Bij de uitwerking van de voorwaarden bij de uitzondering op het verbod met diverse stakeholders werd echter duidelijk dat voldoende deskundigheid de risico's op de aantasting van het welzijn van honden niet wegneemt. Dit wordt in het volgende hoofdstuk verder toegelicht. Ook bleek tijdens deze uitwerking dat het goed mogelijk is honden zonder stroomstootapparatuur te trainen. Een algemene uitzonderingsgrond op het gebruik van stroomstootapparatuur is dus niet nodig en zou het welzijn van honden onvoldoende waarborgen.

Dat kan een deskundige trainer zeker wegnemen, sterker, het welzijn van de hond is nooit in het geding geweest. Je gebruikt het tenslotte bij een hond die op een andere wijze niet tot Maatschappelijk Aanvaardbaar Gedrag kan komen. En je gebruikt het bij die hond op een manier die bij die hond in een bepaalde setting passend is.

Het voorliggende Besluit tot wijziging van het Besluit houders van dieren (hierna: het besluit) bevat een verbod op het gebruik van stroomstootapparatuur bij honden. Uitzonderingen op het verbod zijn beperkt tot gebruik van de apparatuur bij het beroepsmatig verrichten van diergeneeskundige handelingen en het gebruik in de uitvoering van politie- en krijgsmachttaken. Het verbod in dit besluit is beperkt tot honden en ziet niet op andere apparatuur dan stroomstootapparatuur. In hoofdstuk 3 is deze beleidswijziging nader toegelicht. 1 Zie Staatsblad 2018, 146. 2 S. Masson et al., Electronic training devices: discussion on the pros and cons of their use in dogs as a basis for the position statement of the European Society of Veterinary Clinical Ethology (ESVCE), Journal of Veterinary Behavior, 6 maart 2018. 2 Problematiek van stroomstootapparatuur bij honden Risico's bij het gebruik van stroom bij honden Het gebruik van stroomstootapparatuur bij een hond betekent een groot risico op de aantasting van het welzijn van de hond, zowel op de korte als de lange termijn. In veel gevallen gaat het om een ernstige aantasting van het welzijn.

Benoem wat een lange termijn is. Een hond die geschrokken is van een omvallende fiets, twee auto's die met een harde knal op elkaar botsen, onweer of andere ongeplande en in intensiteit niet te doseren zaken waar hij van schrikt is daardoor ook maar een zeer kort moment geschrokken of bang. Zodra de situatie weer is veranderd, is zijn beleving en gedrag, net als bij normale mensen, ook weer vrolijk en gewoon. Dit heeft precies hetzelfde effect als de stroomband, met dit verschil dat deze wel goed getimed en gedoseerd kan worden.

Stroomstoten bij honden kunnen leiden tot angst, stress, agressiviteit, fobie en blijvende aantasting van de vertrouwensband tussen eigenaar en hond. Een groot aantal wetenschappelijke publicaties dat hierover gaat zijn met de Tweede Kamer gedeeld

Wat het volgens de 'alleen belonen' groep ook is, het is beslist geen aantasting in de vertrouwensband tussen baas en hond. Het is immers niet de baas zelf die deze correctie heeft gegeven, het is een extern gegeven signaal. Een hond die na een dergelijke correctie gewenst gedrag vertoont, anders gezegd geen agressie meer toont, wordt vervolgens immers wel weer direct door de baas beloond, en dat verstevigt de band.

Het is overigens niet zo dat een correctie gegeven door de baas de vertrouwensband tussen hond en baas zou schaden. Dat is een ernstig misverstand, waar de partijen waar u zich door heeft laten informeren debet aan zijn. Je ziet dat onder andere ook terug bij de door de moederhond gegeven correcties, de pups vertrouwen echter geheel op hun moeder. En wie is er als kind nooit een keer gecorrigeerd? En wie heeft daar dan een trauma van gekregen? Nee toch, maar je hebt er wel iets van (af)geleerd. (En nee, ik bedoel niet de mensen die mishandeld zijn, dat is heel wat anders) Kinderen die normen en waarden leren lopen bijvoorbeeld niet met messen op zak als ze 13-15 jaar oud zijn.

Het is trouwens überhaupt niet zo dat het corrigeren, ongeacht hoe, (als het wel rechtvaardig is) ooit een vertrouwen schaadt. Het tegendeel is waar, en dat is gewoon te bewijzen bij elke hond die een correctie nodig heeft.

En wie zou niet ingrijpen als je ziet dat een hond de weg over wil steken? Of als je hond je kind bijt? Onder corrigeren komt niemand uit.

Als je je hond terecht hebt gecorrigeerd, heeft hij je begrepen en ziet hij je als een krachtige leider. Een hond heeft beslist een leider nodig die hem door alles heen loodst, waar hij dus op kan vertrouwen.

3 In theorie is het mogelijk om verantwoord stroomstootapparatuur bij honden te gebruiken door exact de juiste stroomintensiteit op exact het juiste moment toe te dienen. Het kiezen van de exact juiste stroomintensiteit hangt af van onder meer de volgende factoren: weersomstandigheden als hitte, regen, zonnestrallen en vochtigheid, specifieke kenmerken van de hond zoals de vachtdikte, vachtvochtigheid, huiddikte, onderhuids vetweefsel en de gevoeligheid voor pijnprikkels. Gelet op de verscheidenheid aan factoren en het feit dat een aantal factoren afhangt van het moment, is het in de praktijk nagenoeg onmogelijk de juiste intensiteit te kiezen. Daarnaast is het niet eenvoudig exact het juiste moment te kiezen voor het toedienen van een prikkel.

Dit hangt echt af van de kennis en ervaring van de deskundige.

En als een deskundige hier niet capabel voor is, hoe zou hij dan wel capabel kunnen zijn wanneer er beloond moet worden, of juist niet beloond kan worden?

Op verkeerde momenten belonen resulteert immers vaak in gedrag dat dan vervolgens mogelijk weer met hulp van een TT moet worden afgeleerd. De gevoeligheid van een hond is onder andere te bepalen aan de hand van zijn reacties op andere gegeven correcties. Dit is uiteraard beter vast te stellen door een ervaren deskundige op dit gebied.

De Nederlandse Vereniging voor Instructeurs in Hondenopvoeding en -opleiding heeft aangegeven dat zelfs ervaren trainers niet eenduidig in staat zijn exact het juiste moment van het toedienen van een prikkel te kunnen bepalen.

Deze vereniging, net als overig alle andere door u geraadpleegde instantie' s hangen alle het ideologische 'alleen belonen' trainen aan. Het is dus heel logisch dat zij dat hier niet toe in staat zijn. Zij hebben geen ervaring met corrigeren en weten daardoor niets anders over corrigeren dan wat zij geleerd hebben. En dat is dat het slecht zou zijn voor honden. Bij belonen én corrigeren geldt altijd dat een hond het aan zijn gedrag moet kunnen koppelen. Pas dan leert hij wat hij mag en wat hij niet mag en kan hij aan onze maatschappelijke regels en veiligheid voldoen. Goed en terecht corrigeren moet je leren.

Voorts bestaat bij het toedienen van stroomprikkel het risico dat een hond gewond raakt aan de prikkels en niet meer reageert.

Gewenning betekent niet dat het welzijn van de hond niet meer wordt geschaad. Omdat de hond niet meer reageert, zal de toediener geneigd zijn prikkels van een hogere intensiteit toe dienen, waarop de welzijnsaantasting eveneens toeneemt. Stroomstoten bij honden in beginsel ook niet noodzakelijk Stroomstootapparatuur wordt bij honden onder meer ingezet bij het trainen van honden.

Dit is dus te voorkomen door deskundig te handelen.

Een gedegen wetenschappelijke onderbouwing ontbreekt waaruit blijkt dat gebruik van stroomstoten noodzakelijk zou zijn of überhaupt leidt tot betere resultaten.

Het is jammer wanneer dit nu nog niet wetenschappelijk is vastgesteld, maar het is eenvoudig dit alsnog te doen. In ieder geval zijn er genoeg praktijk voorbeelden die dit aantonen. Het maakt echter ook meteen duidelijk dat de besluitvorming tot deze wetwijziging niet zou mogen plaatsvinden, aangezien de onderzoeken die tot een gerechtvaardigde en dus tot de meest hondvriendelijke besluitvorming moet leiden nog niet volledig en correct gedaan zijn.

Voor de goede orde: Ik ben zeker bereid aan een dergelijk onderzoek mijn volle medewerking te verlenen, mits het een integer onderzoek betreft.

1: deze onderzoeksresultaten blijken er wel degelijk te zijn, maar deze zult u uiteraard niet van de door u geraadpleegde instantie 's ontvangen.

2. Men kan wel met zekerheid stellen, daar is echt geen enkele twijfel over, dat het niet meer kunnen inzetten van deze correctieband zal leiden tot een flinke verhoging van het aantal honden dat wegens onhoudbaar en onveilig gedrag wordt gedood. Dit aantal wordt nu al geschat op ca. 50.000 honden per jaar in Nederland alleen al. Verder in mijn betoog vindt u nog meer relevante cijfers en gegevens over problemen in relatie tot opvoed methoden. Of nog meer pilletjes om honden rustig te kunnen houden, dat kan ook. Hoe hondvriendelijk....

In de praktijk blijkt dat militairen en politieagenten honden effectief kunnen trainen en inzetten zonder het gebruik van stroomstootapparatuur. De Nederlandse krijgsmacht heeft succesvol honden ingezet bij internationale (NAVO)-missies die zijn getraind zonder het gebruik van stroomstootapparatuur. Ook de politie van de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen werkt met honden die zonder stroom worden getraind. Honden kunnen succesvol worden getraind met belonende methoden.

1 Ik neem niet voor waar aan dat alleen belonen hier de waarheid is.

Als dit zo zou zijn hoeft u ook geen uitzonderingspositie te geven voor de Nederlandse professionals, die honden voor de staat opleiden en gebruiken.

2 Professionals zouden het juist eerder niet nodig moeten hebben de TT in te moeten zetten dan een baas die maar maximaal met enkele honden in zijn hele leven te maken krijgt. De doelen van de professionele africhtingsgeleiders en 'gewone' hondenbazen zijn feitelijk gelijk. Beide hebben een betrouwbare hond nodig.

3 Mocht het onverhoopt waar zijn, dan is dat nog steeds geen argument om stroombanden te verbieden voor honden die in hun gedrag gestrand zijn, en met een TT weer op 'het juiste spoor' gezet kunnen worden. Deze willen en moeten toch van hun problemen af geholpen worden. Tenzij u met gemak deze honden afschrijft en afvoert of aan een drogeerpil wil zetten.

3 Doel en hoofdlijnen van het besluit Doel Het doel van dit besluit is het verbeteren van het welzijn van honden. Door het stroomstootapparatuur te verbieden, behoudens een beperkte uitzondering, zal het toepassen van niet-bestrafende leermethoden gaan toenemen en het welzijn van honden verbeteren.

U schrijft hier letterlijk dat u denkt dat elke hond zonder correctie's, ik neem aan dat u dat met bestrafende maatregelen bedoelt? goed kan worden opgevoed tot een betrouwbare hond.

Ik mag hopen dat het u bekend is dat de wetenschap dit niet onderschrijft?

Ook de Universiteit van Wageningen heeft dit in hun rapport kenbaar gemaakt.

U kunt het hele rapport zelf lezen op onderstaande URL:
43ea7829-ca11-4b85-a075-0c9b8fcb1042_rapport_wurminder_hondenbeten.pdf)

Samenvatting van Rapport Universiteit Wageningen 2014 i.o.v. Gem. Amsterdam, gepubl. eind 2017 Betreffende het aanpakken van agressief en problematisch hondengedrag

De zichtbare en gemelde problemen zijn slechts het Topje van de Ijsberg.
Onder de waterspiegel bevindt zich een veel omvangrijkere problematiek m.b.t. hondengedrag.

Te veel honden worden te slecht opgevoed en worden in dit opzicht dus ernstig verwaarloosd.

Ze staan hierdoor niet, dan wel onvoldoende onder appel, het gedrag van de hond is niet onder controle van de baas. Het probleem ligt niet bij de honden maar bij de bazen.

Het is niet alleen een probleem voor mens en maatschappij, maar evenzo voor de honden zelf. Zij worden te vaak afgestaan en afgemaakt.

Voorts is het van groot belang dat de overheid bazen informeert over hoe verantwoord met hun hond om te gaan. (NOTE: hiermee wordt vanzelfsprekend wel correctie informatie verstaan). Veel mensen missen veel signalen van hun hond en/of interpreteren deze verkeerd waardoor ze er op de verkeerde manier op reageren. Ook zijn mensen heel subjectief als het hun eigen hond betreft. Veel gedrag van hun hond wordt vergoelijkt waardoor het probleem blijft bestaan.

Veel bijtincidenten (ruim 60%) vindt thuis plaats en betreft de eigen kinderen. Dit betekent dat er veel rangorde gerelateerde agressie plaatsvindt. Door (weer) te leren de baas te zijn en hoe je dat kunt worden en blijven, en omgangsregels voor honden en kinderen te verspreiden kunnen we veel bereiken.

Agressie en dominantie zijn natuurlijke eigenschappen bij honden, ongeacht het ras, de leeftijd of het geslacht. Het verbieden van een aantal rassen zal daarom geen of nauwelijks resultaat opleveren, zoals een dergelijke eerdere maatregel al aangetoond heeft.

Voor honden met meer energie en dominantie is het zeker nodig met straffe hand op te voeden om tot een goed en betrouwbaar resultaat te komen.

Opvoeden is maatwerk, er moet altijd gekeken worden naar wat een hond nodig heeft, dat verschilt sterk per hond. Om honden goed te kunnen voorbereiden op hun leven in onze maatschappij moeten trainingen net wat zwaarder zijn dan de werkelijke praktijk zal zijn.

Kortom:

Wetenschap concludeert dat agressie, dominantie en rangorde normale eigenschappen zijn van wolven én van honden. Deze eigenschappen zijn niet gerelateerd aan het ras, de leeftijd of het geslacht van honden.

Voor honden met meer energie en dominantie is het zeker nodig met straffe hand op te voeden om tot een goed en betrouwbaar resultaat te komen. Opvoeden is maatwerk.

De opvoeding van heel veel honden wordt ernstig verwaarloosd. Een goede duidelijke voorlichting is hard nodig. Mensen moeten de houding en het gedrag van hun hond beter leren begrijpen en interpreteren zodat ze er beter op leren reageren. Dit is een essentiële voorwaarde om agressie sterk te verminderen.

Wettelijke grondslag 3 Kamerstukken II 2019/20, 28286, nr. 1066. De wettelijke grondslag voor dit besluit is gelegen in artikel 2.1 van de Wet dieren.

Op grond van het eerste lid van dit artikel is het verboden om zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.

Ja, wat is dan een toelaatbaar doel, en wat is dan een hond benadelen. Zoals ik al aangaf, laat iedereen is voor zichzelf bedenken wat je liever hebt: Een correctie of je levenseinde. Bovenal wil elk levend wezen gewoon zijn leven kunnen leven. En dat kan niet als we de middelen die daarvoor kunnen zorgen verbieden.

Er staat ook in de wet dat het verboden is:

- a. het zich ontdoen van een dier;
- 1 De bewegingsvrijheid van een dier wordt niet op zodanige wijze beperkt dat het dier daardoor onnodig lijdt of letsel wordt toegebracht.
- 2 Een dier wordt voldoende ruimte gelaten voor zijn fysiologische en ethologische behoeften.

een dier wordt gedood vanwege niet te corrigeren gevaarlijke gedragskenmerken.

Het zal voor vele mensen onmogelijk worden:

Hun hond te houden,, aan regel A kunnen ze dan niet voldoen

hun hond niet de ruimte en de bewegingsvrijheid te geven die hij nodig heeft als er geen correctie hulpmiddelen (volgens u aversieve middelen) meer gebruikt mogen worden.

Vervolgens staat er gewoon in de wet dat een dier alleen maar mag worden gedood vanwege: NIET TE CORRIGEREN GEVAARLIJKE GEDRAGSKENMERKEN

U gaat, nu eerst de stroomband, en later de naar uw mening de andere 'aversieve' correctie middelen verbieden.

U maakt het zo, dat aan deze regels gewoon niet meer voldaan kan worden, want u verbiedt dat eenvoudig.

Het tweede lid bevat een aantal verboden gedragingen die in ieder geval tot de verboden gedragingen van het eerste lid worden gerekend.

Het derde lid biedt, in samenhang met het vijfde lid, de mogelijkheid om bij amvb het gebruik van voorwerpen die bij dieren pijn of letsel kunnen veroorzaken, dan wel de gezondheid of het welzijn kunnen benadelen, aan te wijzen als verboden gedraging. Dit

besluit is gebaseerd op artikel 2.1, derde en vijfde lid, van de Wet dieren. Verbod op het gebruik van apparatuur die stroomstoten kan afgeven Artikel 1.3 van het Besluit houders van dieren bevat reeds een aantal verboden gedragingen.

Met het onderhavige besluit wordt aan dat artikel een verboden gedraging toegevoegd: het gebruik van apparatuur die geschikt is om aan een hond stroomstoten af te geven (het nieuwe onderdeel h). Onder gebruik van de stroomstootapparatuur wordt niet enkel het daadwerkelijk toedienen van stroom verstaan, maar ook de situatie waarin een houder een hond de apparatuur laat dragen. Het dragen van apparatuur waarvan de hond zich bewust is dat de apparatuur **aversieve prikkels** kan produceren zorgt ook voor een hoog risico op ernstig aantasten van het welzijn van het dier.

Hoe komt het dat u dit aversieve prikkels noemt? Dit noemde men zeer kort geleden gewoon correctie prikkels en correctie (hulp) middelen. U gebruikt een totaal verkeerde benaming en stuurt daarmee een verkeerde tunnelvisie aan.

Correct is: Het zijn corrigerende prikkels die gedoseerd zijn in te stellen en leiden tot correct en aanvaardbaar gedrag en is in feite zeer humaan. Uiteraard indien met verstand gebruikt! Je hoeft verder niet ruw op te treden en omdat het op afstand kan bieden het mensen bescherming als een hond agressief is. Daarom is de band ooit midden jaren '70 uitgevonden. Hij voorzag in een behoefte omdat bepaald gedrag bij een groep honden op een andere manier er niet of niet goed op te lossen was.

En de honden zijn in die tussentijd niet veranderd. En nee, De methoden ook niet, er zijn geen tover methoden die zorgen voor makke lammetjes, menig hond is gewoon een wolf in hondskleding, die ons met hun schattige snoeten verteren en goed kunnen manipuleren.

In de jaren '70 en '80 werd ook al met alleen belonen getraind, en ook toen werkte het voor een hele grote groep honden ook al niet. De gedragsproblemen zijn er in de loop van de jaren dan ook niet beter op geworden.

RDA Cijfers en feiten en vermenselijken.

In het najaar van 2019 ontving u een rapport van de RDA. Dit rapport gaf aan dat honden teveel vermenselijkt worden en dat dit tot negatieve resultaten leidt. Niet goed voor hond, baas en maatschappij. Als voorbeeld werd gegeven dat 18% van de honden bij de baas in bed slaapt. Dit is echter maar één symptoom, er zijn er vele. Een 'wetenschappelijk' onderzoek toonde aan dat, met name bij vrouwen een verminderde stress werd gemeten wanneer zij met hun hond slapen.

Dat men onderzoeken van dit kaliber maakt, toont de kwaliteit van degene die dit leiden. Wat een nutteloos en halfslachtig onderzoek ook. Er is naar de andere gevolgen van deze bed-deling niet gekeken. Wie denkt dat dit verder in de relatie mens-hond geen gevolgen heeft is erg kortzichtig. En welke gevolgen het heeft met partners....tja, kennelijk ook niet interessant.

De RDA heeft al eerder in 2018 en in 2019 aangegeven dat de vele bijtincidenten de pan uitrijzen. Er zijn meer dan 150.000 mensen die per jaar medische behandeling nodig hebben

doordat ze gebeten zijn, meestal door hun eigen hond, en voor het grootste deel eigen kinderen.

De raad gaf ook aan dat deze agressie in de loop van de tijd is toegenomen. Het aantal 'alleen belonen' trainingen is de afgelopen jaren ook drastisch toegenomen. Je hoeft toch geen raket geleerde te zijn om hierin een causaal verband te zien.

Ik kan klip en klaar zeggen dat de honden die met onze hulp opgevoed worden nooit tot deze groep hebben behoord. In voor wie in toeval geloofd: dat zijn er in de afgelopen bijna 30 jaar toch snel ca. 7.000 geweest. Daarbij komen ook nog eens veel mensen met ernstige problemen naar ons (gewoon welkom hoor) Dit alles door een goede mix van én belonen én corrigeren.

Ook in andere Westerse landen gaat het niet goed. Het ene land lost het op door veel verplicht te muilkorven, en Frankrijk maakt een punt door alle Rottweilers en alle kruisingen daarvan niet meer in hun land toe te staan voor reizigers, ook de alleen door reizende mensen niet.

Deze wetgeving werkt in de hand dat niemand straks nog met zijn hond ergens naar toe kan.

Weer terug naar de Natuur.

Het corrigeren is er niet voor niets, de natuur heeft dat zo geregeld.

Het is heel natuurlijk en in de Natuur wordt er niet beloond. In feite is dat dus juist niet volgens de Natuur. Corrigeren deed men vroeger al, toen stonden mensen nog wel wat dichterbij de Natuur. Dat ging dan misschien wel met minder kennis, maar met meer gezond verstand.

We weten nu dat we dit consequent moeten doen, dat er regels moeten zijn, en welke effecten het niet corrigeren hebben. Belonen is zeker nodig, nuttig, goed en heel leuk, het is een hele waardevolle toevoeging, omdat onze communicatie natuurlijk wat anders verloopt dan bij honden of wolven onder elkaar, maar nu wordt het omgedraaid.

In de Natuur wordt er niet een extra lekker stukje van de prooi gegeven, zo van: Dat heb je goed gedaan. Je beloning is dat je van de voordelen van je Roedel profiteert, dat je veiligheid hebt en prooi kunt vangen. En ben je te brutaal wordt je gewoon, en ook nog keihard gecorrigeerd. En dat is gewoon wetenschap en kan iedereen op iedere wild life documentaire zien, ook als je naar wolven kijkt.

Volgens de wetenschap zijn honden niet anders dan gedomesticeerde wolven. Met hetzelfde gedrag, dezelfde manier van voortplanten, dezelfde manier van communiceren, dezelfde lichaamstaal en geluiden en een DNA overeenkomst van 99,96%. (W.O. in 2018 gedaan)

En geen enkele correctie die door ons mensen gegeven wordt zal zo hard zijn als wolven onder elkaar doen en als honden onder elkaar en naar ons toe wel doen.

Dat hoeft gelukkig ook bijna nooit. Maar wel met de nadruk op bijna!

En dat het niet altijd bij iedere hond zo hard hoeft, is niet hetzelfde als dat het helemaal nooit hoeft.

Het dier is door het dragen ervan zich bewust van het feit dat hij op elk moment ergens voor iets gestraft kan gaan worden.

Dit is niet het geval, honden zijn niet dom. Als de prikkels op het juiste moment zijn gegeven weet elke hond precies wanneer en waarom hij die prikkel kan verwachten. Dat hoort bij het leerprincipe en proces. Hij zal vervelende situaties vermijden en daarom het gedrag niet meer vertonen.

Het dier wordt hierdoor ernstig belemmerd in zijn fysiologisch en ethologisch gedrag en is het risico groot dat het zich in een continue staat van stress en angst bevindt, wat een ernstige gezondheids- en welzijnsaantasting met zich brengt.

Zie bovenstaande: Leuke en minder leuke ervaringen opdoen is normaal. Door te belonen én door te corrigeren stuur je gedrag een bepaalde, gewenste kant uit. Dat hoort bij leerprincipes en processen. Dat is opvoeden, je motiveert gedrag door te belonen, je demotiveert gedrag door te corrigeren. Hij zal vervelende situaties vermijden en daarom het gedrag niet meer, dan wel steeds minder vaak vertonen tot het er uit getraind is.

Stel, je wilt de band gebruiken om je hond af te leren op wild te jagen. Realiseert u zich even dat er nu al ca. 13.000 schapen door honden per jaar in Nederland gedood. Als we uitgaan van anderhalf miljoen honden, dan zou je kunnen zeggen dat 1 op de 100 honden een schaap doodt per jaar, dat is nogal wat, maar gezien het gemiddelde opvoedniveau kan het kloppen.

Je wilt het een hond dus afleren in plaats van hem altijd te moeten aanlijnen met het risico dat het toch een keer plotseling gebeurt, de TT gebruiken dus. Dan zal je de band gedurende een periode om moeten laten want hij moet niet opnieuw de kans krijgen in zijn oude jachtgedrag te vervallen, zonder dat daar een vervelende consequentie aan verbonden is. Heeft hij het echt afgeleerd is de band niet langer nodig. Men moet dit niet te snel afbouwen. En nogmaals: corrigeren, wel of niet met een stroomband dient altijd in combinatie te zijn met leefregels, consequent zijn, en oefenen, oefenen, oefenen, tot het goed gaat en weer leuk is.

Bij de verboden gedraging gaat het om apparatuur die geschikt is om aan een hond stroomstoten af te geven. Apparatuur die buiten werking is doordat bijvoorbeeld batterijen ontbreken of doordat de apparatuur op een andere wijze onklaar is gemaakt, wordt nog steeds als geschikt beschouwd. De hond zal indien de apparatuur bij hem of haar eerder gebruikt is als stroomstootapparaat, nog steeds deze apparatuur ervaren als stroomstootapparaat. Om deze reden kwalificeren deze banden ook als geschikt. Ook apparatuur die geschikt is om stroomstoten af te geven en hiernaast andere signalen als geluid en trillingen kan produceren valt onder het verbod.

Beperking van de verboden tot stroomstootapparaat en honden In het Besluit van 26 april 2018 waren ook verboden opgenomen op het gebruik van apparatuur die elektromagnetische signalen of straling kan afgeven. Daarnaast hadden de verboden gedragingen in het Besluit van 26 april 2018 betrekking op dieren in het algemeen. Bij de

uitwerking van het onderhavige besluit is opnieuw overwogen in hoeverre het noodzakelijk is om het gebruik bij dieren van (potentieel) schadelijke apparatuur te verbieden. Dit heeft ertoe geleid dat in het onderhavige besluit ervoor is gekozen om alleen het gebruik van stroomstootapparatuur te verbieden en het verbod te beperken tot honden. Deze keuze is gemaakt omdat de noodzakelijkheid van een breder verbod op dit moment onvoldoende kan worden onderbouwd.

Het is dus niet of niet voldoende onderzocht, want wat is wel onderzocht? Geeft een koe minder melk, of melk van mindere kwaliteit als ze kennis heeft gemaakt met schrikdraad? En wat als er geen schrikdraad is? Dan staat de kudde op de weg, en er komt verkeer, dan is er geen stress?

Wellicht komt u na het lezen van mijn gehele betoog tot de conclusie dat ook bij honden deze keuze onvoldoende en met incorrecte informatie is onderbouwd.

Het is onbekend of aversieve apparatuur wordt toegepast bij andere diersoorten dan de hond. Ook is er geen wetenschappelijke literatuur over het toepassen van aversieve apparatuur bij andere diersoorten dan de hond en de impact daarvan op het welzijn van andere diersoorten.

Zie opmerking hierboven. Dan is het zaak eerst deze zaken goed te onderzoeken alvorens een dergelijk wetwijziging door te voeren. Bezint eer je begint!

Bovenstaande laat onverlet dat het gebruik van stroomstootapparatuur bij andere diersoorten dan de hond in een concreet geval kan worden gekwalificeerd als dierenmishandeling (artikel 2.1, eerste lid, van de Wet dieren).

Hetzelfde geldt voor het gebruik van andere aversieve apparatuur dan stroomstootapparatuur bij honden. Mocht blijken dat in tegenstelling tot wat nu wordt aangenomen, ook andere aversieve apparatuur als trainingsmethode wordt ingezet ter vervanging van de stroomstootapparatuur, dan zal het gebruik van deze apparatuur in een concreet geval alsnog gekwalificeerd kunnen gaan worden als dierenmishandeling.

Hoe gaan we het veelvuldig afmaken van honden die wegens het niet meer mogen gebruiken van door u 'aversieve' middelen kwalificeren?

Of spreken we niet over dierenwelzijn als we het hebben over het vermoorden van honden? U ziet dat (nu nog) niet als dierenmishandeling?

Want dat is precies wat het is, als er wel middelen bestaan die hadden kunnen voorkomen dat een, meestal jonge en gezonde hond wegens zijn gedrag ONNODIG gedood wordt.

Als er iets is wat dierenmishandeling is.....Maar daar ligt kennelijk niemand wakker van....

Uitzonderingen op de verboden

Het verbod op het gebruik van stroomstootapparatuur bij een hond en is niet van toepassing bij het gebruik daarvan bij het beroepsmatig verrichten van diergeneeskundige handelingen. Het gaat hierbij om handelingen als het maken van röntgenfoto's, CT-scans, het behandelen van tumoren en hartdefibrillatie. Deze handelingen mogen worden uitgevoerd door

dierenartsen en eventueel andere diergeneeskundigen, mits het hen wettelijk is toegestaan bepaalde diergeneeskundige handelingen te verrichten.

Van een verboden gedraging is voorts geen sprake indien de apparatuur gebruikt wordt in de uitoefening van de taak van de politie, de politietaken van de Koninklijke marechaussee of ter uitoefening van de taken van de krijgsmacht.

Zij hebben het volgens u juist niet nodig. In West Falen kan het immers zelfs zonder enige vorm van corrigeren schrijft u eerder in deze inlichting.

Men kan een bepaalde handeling niet als dierenmishandeling kwalificeren als het in bepaalde gevallen toch wel mag worden ingezet. Dezelfde handeling kan niet de ene keer wel dierenmishandeling zijn en de andere keer niet. Of hebben we twee soorten honden?

Van belang daarbij is dat deze uitzondering, indachtig de formulering van artikel 2.1, eerste lid, van de Wet dieren, slechts geldt voor zover het doel van het gebruik van stroomstootapparatuur ter uitoefening van deze taken het gebruik daarvan rechtvaardigt en het doel niet op een andere wijze kan worden bereikt. Deze uitzondering is noodzakelijk voor politie en Defensie om hun wettelijke taken goed uit te kunnen blijven voeren.

In de uitvoering van hun wettelijke taken maken de politie en de krijgsmacht gebruik van honden. Hoewel, zoals hierboven is vermeld, in de praktijk blijkt dat militairen en politieagenten honden effectief kunnen trainen en inzetten zonder het gebruik van stroomstootapparatuur en de Nederlandse krijgsmacht ook al succesvol honden heeft ingezet die zijn getraind zonder het gebruik van stroomstootapparatuur, werkt zowel de politie als de krijgsmacht ook nog met honden die wel zijn opgeleid met stroomstootapparatuur.

Waarom, als bovenstaande waar is?

Het is niet altijd mogelijk deze honden in te zetten zonder het gebruik stroom.

Hier dus eindelijk erkenning

Ook kan het in uitzonderingssituaties noodzakelijk zijn bij een zonder stroom getrainde hond alsnog een stroomstootapparaat te gebruiken.

Wederom erkenning

Het kan voorkomen dat een enkele zonder stroom getrainde hond in de uitvoering van zijn taak dusdanig afwijkend gedrag gaat vertonen waardoor het dier niet meer inzetbaar is.

Als de inzet van dit dier noodzakelijk blijft in het belang van de goede uitvoering van de wettelijke taken, kan het kortstondig gebruik ervan proportioneel zijn. Het ministerie van Defensie en de politie geven invulling aan de uitzondering op het gebruik van stroomstootapparatuur door middel van een ethisch afwegingskader. In het afwegingskader kan worden besloten tot kortstondig gebruik van stroomstootapparatuur bij een individueel

dier na het doorlopen van een aantal stappen, waaronder het inschakelen van een onafhankelijke gedragstherapeut en een dierenarts. Een onafhankelijke toetsingscommissie van de politie en de krijgsmacht ziet toe op de naleving van het afwegingskader.

Ik herhaal hier even wat ik ook al geschreven heb bij het vorige punt hierover:

1 Als dit zo zou zijn hoeft u ook geen uitzonderingspositie te geven voor de Nederlandse professionals, die honden voor de staat opleiden en gebruiken.

2 Een hondenbaas mist de ervaring. Met deskundige, ervaren hulp kunnen zij hun problemen waar nodig met de TT oplossen.

3 Dit is nog steeds geen argument om stroombanden te verbieden voor honden die in hun gedrag gestrand zijn, en met een TT weer op 'het juiste spoor' gezet kunnen worden. Deze willen en moeten toch van hun problemen af geholpen worden. Tenzij u met gemak deze honden afschrijft en afvoert.

De uitzonderingen op de verboden op stroomstootapparatuur sluiten aan bij het verbod op dierenmishandeling van artikel 2.1, eerste lid, van de Wet dieren. Het gebruik van de apparatuur in de uitgezonderde gevallen kan bij een hond pijn of letsel veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van de hond benadelen.

Er is echter geen sprake van dierenmishandeling in de zin van artikel 2.1, eerste lid, omdat het gebruik in de uitgezonderde gevallen, onder de desbetreffende voorwaarden, een redelijk doel dient en het gebruik niet verder gaat dan ter bereiking van het desbetreffende doel toelaatbaar is.

Dit is een discrepantie.

1 Er is dan even, zo even tijdelijk en uitzonderlijk, geen sprake van dierenmishandeling want het dient een redelijk doel, en gaat niet verder dan ter bereiking van het desbetreffende doel toelaatbaar is...?

2 Betekent dit dat er twee soorten honden zijn. Honden die hier geen trauma van ondervinden, en honden die hier wel trauma van oplopen?

4 Bedoelt u hier dat het oplossen van probleem gedrag geen goed doel is?

5 En bedoelt u dat het niet uitmaakt dat we tienduizenden honden meer per jaar moeten afmaken, zeker als er straks helemaal niet meer gecorrigeerd mag worden? Want dan noemt u immers allemaal aversief handelen, en dat zou (nu) niet meer nodig zijn....

Elektrische afrastering is uitgezonderd van het verbod, omdat de welzijnsaantasting bij het gebruik van elektrische afrastering gering is en niet verder gaat dan noodzakelijk. Als 'elektrische afrastering' wordt niet beschouwd onzichtbare grensafscheidingen waarmee via een op het lichaam van een dier bevestigd apparaat bij dit dier een stroomstoot kan produceren bij het passeren van een bepaalde grens. Een dergelijk op de hond bevestigd

apparaat is namelijk, vanwege de omstandigheid dat daarmee een stroomstoot kan worden gegenereerd, te beschouwen als stroomstootapparatuur.

Beëindigen van het gebruik van stroom bij honden van politie en Defensie Politie en krijgsmacht zijn bezig om de toepassing van stroomstootapparatuur bij hun honden te beëindigen. Deze weg is al enkele jaren geleden ingeslagen. Politie en de krijgsmacht zijn bijvoorbeeld begonnen met het niet langer aankopen van honden die zijn getraind met stroomstootapparatuur. **Voor honden die reeds in gebruik zijn en waarbij wel stroomstootapparatuur wordt toegepast, wordt eraan gewerkt om deze dieren binnen zes jaar zo te trainen dat generiek stroomstootapparatuur niet langer nodig is.**

Binnen 6 jaar...wauw

Als een stroomband zo overbodig zou zijn, dan zou dat toch nooit 6 jaar mogen duren?

4 Notificatie Een ontwerp van dit besluit zal worden genotificeerd bij de Europese Commissie ter uitvoering van richtlijn 2015/1535.4 Dit besluit bevat namelijk technische voorschriften. Er is sprake van een 'andere eis' in de zin van artikel 1, vierde lid, van richtlijn 2015/1535, omdat dit besluit een verbod bevat op het gebruiken van bepaalde producten. [PM: tekst waar nodig aanvullen na afronding notificatie.] Tevens zal notificatie plaatsvinden ter uitvoering van richtlijn nr. 2006/123/EG.5 Er is namelijk sprake van voorschriften die van toepassing zijn op de uitoefening van een economische dienst (het trainen van honden). Bij het trainen van honden is het ingevolge dit besluit niet langer toegestaan gebruik te maken van bepaalde apparatuur.

5 Handhaving Met het toezicht op de naleving van de voorschriften in het besluit zijn belast degenen die op grond van artikel 8.1 van de wet daartoe zijn aangewezen. Het betreft hier toezicht dat bestuursrechtelijk wordt uitgevoerd. Ter handhaving van de voorschriften kunnen een last onder bestuursdwang en een last onder dwangsom worden opgelegd.6 Een gedraging in strijd met de voorschriften in dit besluit is daarnaast een misdrijf,7 waardoor strafrechtelijk optreden mogelijk is.

6 Regeldruk Dit besluit heeft geen gevolgen voor de regeldruk.

7 Ontvangen reacties 4 Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEU 2015, L 241). 5 Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PbEU 2006, L 376). 6 Artikel 8.5 van de Wet dieren in samenhang met artikel 5:32, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht. 7 Artikel 2.1, eerste en derde lid, van de Wet dieren in samenhang met artikel 8.11, eerste lid, van de Wet dieren. Een ontwerp van dit besluit is voor het uitvoeren van een uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets (UHT) voorgelegd aan de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit en de politie. De uitgebrachte UHT's gaven geen aanleiding tot aanpassing van het besluit. Wel is de nota van toelichting op verschillende punten aangevuld. [UHT van de NVWA nog niet ontvangen – eventueel deze alinea aanpassen na ontvangst.] [PM: input internetconsultatie] De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

Conclusie:

Er zijn veel aspecten niet en niet correct wetenschappelijk onderzocht.

Dit blijkt duidelijk uit de contradictie tussen de door u ontvangen informatie en de wetenschappelijke feiten die gestaafd worden door de praktijk. Er zijn veel eenzijdige inzichten.

Er is geen onderzoek gedaan naar de gevolgen van 'alleen belonen' versus BDT methode. Dit onderzoek is heel belangrijk als de overheid serieus het aantal bijtincidenten sterk wil reduceren.

Er is te verwachten dat er een causaal verband is tussen de toename van agressie bij honden en de toename van uitsluitend belonen gericht trainen.

Dit betekent automatisch dat de agressieve incidenten nog vaker zullen plaatsvinden als deze wet zal worden aangenomen.

U heeft kennelijk geen nota genomen van het wetenschappelijke rapport van de Universiteit van Wageningen. Hierin kunt u onder andere lezen dat eigenschappen als dominantie, agressie en rangorde bepalen normale natuurlijke eigenschappen zijn bij alle honden, ongeacht hun ras, leeftijd of geslacht. Dat de meer energieke en dominantere honden een opvoeding met straffe hand nodig hebben om zich prettig en veilig te kunnen gedragen. Dit geldt overigens voor twee kanten: Het leidt er ook toe dat deze honden zich zelf ook veel prettiger gaan voelen. Duidelijkheid in de rangorde geeft rust, veiligheid en leidt tot samenwerking. Dit staat haaks op wat u in uw toelichting uitdraagt.

De natuurlijke eigenschappen die honden hebben worden in uw toelichting niet erkend en/of gebagatelliseerd.

In de huidige wetgeving zijn al veel bepalingen opgenomen die honden en andere dieren beschermen, of dat zouden moeten doen. Deze zijn toereikend om te kunnen handhaven op een goed leven voor honden.

Mijn voorstel zou zijn om handhaving met deze regels te verbeteren waar nodig, en de gebreken die in uw toelichting en motivatie staan eerst grondig, zonder tunnelvisie te onderzoeken, voordat u een dergelijke ingrijpende beslissing neemt met grote nadelige gevolgen.